

SCENARIUSZ 2

Poznajemy budowę roweru i bezpieczne poruszanie się po drogach

Informacje podstawowe

Temat: Budowa roweru i zasady bezpiecznego poruszania się rowerem

Grupa docelowa: dzieci 7–10 lat

Czas trwania: 2 godziny dydaktyczne

Liczba uczestników: 10–20 osób

Cele zajęć

Cel główny

- rozwijanie wiedzy i umiejętności związanych z budową roweru,
- rozwijanie praktycznych umiejętności związanych z obsługą techniczną roweru oraz przygotowaniem go do bezpiecznej jazdy.
- znajomość różnych typów rowerów i świadomość ich zastosowania

Cele szczegółowe

Uczestnik:

- wskazuje elementy budowy roweru,
- rozpoznaje podstawowe układy roweru,
- zna funkcje poszczególnych części roweru,
- rozróżnia rodzaje rowerów,
- potrafi sprawdzić podstawowy stan techniczny roweru,
- współpracuje podczas wykonywania zadań zespołowych,
- rozpoznaje najczęstsze usterki rowerowe,
- potrafi wykonać podstawowe czynności serwisowe,
- zna zasady bezpiecznego korzystania z narzędzi,
- potrafi sprawdzić stan techniczny roweru,

Metody pracy:

- burza mózgów,
- pokaz,
- ćwiczenia praktyczne,
- gra dydaktyczna,
- dyskusja kierowana,
- metoda problemowa,
- obserwacja.

Formy pracy

- praca indywidualna,
- praca w parach,

- praca grupowa,
- praca zespołowa,
- praca zbiorowa.

Materiały

- pompka rowerowa,
- zestaw narzędzi rowerowych,
- cztery kartki bloku technicznego w różnych kolorach,
- marker,
- taśma klejąca,
- kartki A4,
- ołówki,
- rower,
- stojak rowerowy,
- rękawiczki jednorazowe,
- zestaw naprawczy do dętki,
- zapasowa dętka,
- łyżki do opon,
- pompka rowerowa,
- stojak rowerowy.

Przebieg zajęć

1. Powitanie uczestników i wprowadzenie do zajęć (ok. 5 min)

Przedstawienie tematu zajęć “Jakie rozróżniamy rodzaje rowerów i z czego są zbudowane” oraz przypomnienie zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas zajęć.

2. Poznajemy budowę roweru (ok. 10 min)

Burza mózgów dotycząca części roweru i jego podstawowych układów:

- hamulcowego,
- napędowego,
- kierowniczo-jezdnego,
- oświetleniowego.

3. Gra „Poszukiwacze części roweru” (ok. 15 min)

Przed zajęciami należy przygotować na kartkach bloku technicznego 4 zestawy odpowiadające poszczególnym układom, z których zbudowany jest rower (patrz wyżej). Każdy układ to inny kolor. Na górze kartki piszemy nazwę układu, pod spodem wypisujemy części. Następnie wycinamy fragmenty kartek z nazwami części i ukrywamy je (np w klasie).

Gra polega na odnalezieniu wszystkich fragmentów i zebranie ich kolorami przed rowerem ustawionym na stojaku w sali.

4. Dopasowywanie elementów do roweru (ok. 20 min)

Uczestnicy odczytują na głos nazwy części i przyklejają je do odpowiednich miejsc na prezentowanym rowerze tak długo, aż zaprezentowane zostaną wszystkie układy z których składa się rower.

5. Funkcje poszczególnych części roweru (ok. 10 min)

Omówienie przeznaczenia i działania najważniejszych elementów roweru. Wskazujemy, że wszystkie układy są od siebie zależne i niezbędne do prawidłowego i bezpiecznego przemieszczania się. Omawiamy ruch roweru od wprawienia w ruch pedału, przełożenia się energii na łańcuch i kasetę, co wpływa bezpośrednio na obracanie się kół i dzięki kierownicy daje możliwość wybierania kierunku jazdy, aż po hamulec, który spowalnia lub zatrzymuje cały proces. Na koniec podkreślamy wagę odblasków i oświetlenia, które wpływają na bezpieczeństwo podczas przemieszczania się w ruchu drogowym.

6. Rodzaje rowerów (ok. 10 min)

Burza mózgów dotycząca różnych typów rowerów i ich zastosowania.

Następnie pokrótce omawiamy podstawowe różnice między:

- rowerem MTB (jazda w mieszanym terenie, często po za utwardzonymi drogami)
- rowerem szosowym (jazda w pozycji bardzo pochylonej, po drogach asfaltowych, najczęściej na wyścigach)
- rowerem miejskim (najwygodniejszy, pozycja zupełnie wyprostowana, jazda rekreacyjna)
- rowerem trekkingowym (najczęściej cel to wyprawy, wyposażony w bagażnik z sakwami, dynamo (zewnętrzne lub w piaście - "ośka" koła przedniego lub tylnego, zasilające oświetlenie)
- inne (w zależności od zaawansowania grupy, jako ciekawostkę można wymieniać rowery: triathlonowy, gravel, full, BMX, crossowy itd)

7. Zagadnienia serwisowe (ok. 15 min)

Dzieci w tym wieku raczej nie będą w stanie samodzielnie dokonać zaawansowanych napraw. Warto jednak, żeby wiedziały, jak używa się łyżek rowerowych, że na wycieczki trzeba zabrać ze sobą zapasową dętkę, na mniejsze dziurki w dętce wystarczą samoprzylepne łatki, że potrzebna jest pompka, warto spakować parę rękawiczek jednorazowych i posiadać "multitool" z różnymi kluczami nakładkowymi, imbusem itd.

Dla zobrazowania, warto przygotować dętkę z dziurą. Pokazujemy jak zlokalizować przebicie:

- nasłuch, obserwacja i przyłożenie policzka by poczuć powietrze, bardzo podobnie jak przy udzielaniu pierwszej pomocy
- włożenie dętki do miski z wodą i pompowanie - w miejscu przebicia będą uciekały pęcherzyki powietrza

oznaczamy miejsce przebicia:

- przytrzymanie palca w pobliżu
- wytarcie drugą ręką dętki do sucha

- z pomocą kredy zrobić pętlę wokół dziury
- małym fragmentem papieru ściernego (wyposażenie większości zestawów naprawczych z samoprzylepnymi łatkami) delikatnie ścieramy miejsce pętki kredowej dookoła przebicia
- naklejamy łatkę, mocno ściskają przez kilkadziesiąt sekund
- po odczekaniu czasu określonego w instrukcji zestawu należy założyć dętkę oponę i napompować koło
- po sprawdzeniu że powietrze nie ucieka, koło nadaje się do jazdy.

Częstą sytuacją młodego rowerzysty jest również spadający łańcuch. W takiej sytuacji należy:

- zejść z roweru i postawić go na nóżce (lub poprosić towarzysza o przytrzymanie)
- założyć rękawiczki jednorazowe by nie ubrudzić się smarem
- lewą ręką przesunąć wózek tylnej przerzutki w kierunku pedałów - to sprawi, że łańcuch będzie luźny
- prawą ręką podnieść łańcuch i nałożyć go z powrotem na zębatki
- unieść rower i delikatnie zakręcić korbą, żeby łańcuch wskoczył na zębatki zgodne z przerzutką wybraną na manetce

Podsumowanie zajęć

Na zakończenie uczestnicy odpowiadają na pytania:

- Czego nauczyliśmy się dzisiaj?
- Z jakich elementów złożone są poszczególne układy rowerowe?
- Czym różni się rower MTB od szosowego i miejskiego?
- Jakie są podstawowe narzędzia potrzebne na wyprawę rowerową?

Omówienie zdobytej wiedzy.

Rezultaty zajęć

Po zakończeniu warsztatu uczestnicy:

- rozpoznają 4 różne układy budowy roweru
- rozróżniają poszczególne części każdego układu
- potrafią wskazać układy i ich części na rowerze
- rozpoznają rodzaje rowerów i znają ich zastosowanie
- wiedzą co należy zrobić w przypadku przebicia dętki i spadnięcia łańcucha
- rozwijają umiejętność współpracy i komunikacji.